DANMARKS INTERNATIONALE AVIS

MORGENAVISEN Jyllands-Posten SKOLE

Krogårdskolen,
Greve
april 2017
ID: 550

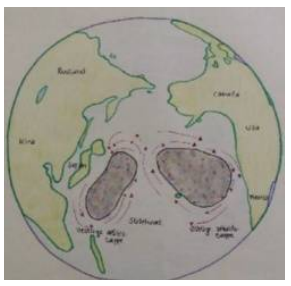

I Greve kan vi også se resultater af mere plast i havmiljøet
Læs mere side 6-7

Vi arbejder med genbrug og økologisk rygsæk.
Læs mere side 8-9

Økologisk Produktion

Undgå madspild

Krogårdskolens kantine samler overskydende mad sammen så det kan bruges til at producere biogas.

Her på Krogårdskolen har vi en kantine. I kantinen er der ansat elever som hjælper Marianne. Marianne har arbejdet i kantinen i 23 år, og har hjulpet skolen med at få det grønne flag. Marianne går op i emnet madspild. Når der for eksempel er salatbord i kantinen, plejer nogle elever og tage så meget som de kan. Derfor fortæller hun nogle gange til eleverne at de gerne må tage meget, men helst ikke være grådige, de skulle jo gerne kunne spise alt det de tager op på tallerkenen . Foto: Lone Skafte

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

Krogårdskolen

Vores skole har fået grøntflag siden 2004, og nu er vi på vej mod vores 13. Grønne flag

Det første grønne flag på Krogårdskolen blev hejst den 20. august, skolen fik det pga. de sparede 44% på energi.

Den tidligere borgmester (Réne Milo) tale endte med: "Pas på det grønne flag. Spar på energien. Tillykke med det"

Økologisk produktion

I år er det økologisk produktion der er temaet. Økologisk produktion tager hensyn til naturen, miljøet og dyrevelfærd.

Maya, Daniel w, Christoffer, Azeem, Ida h

Interview med grøntflag

Vi interviewede Karen fra grønt flag:

Er der grønt flag i andre lande?

"Grønt Flag Grøn Skole er den danske del i det internationale miljøundervisningsprogram Eco-Schools, hvor mere end 49.000 skoler i 64 lande deltager – og flere er på vej"

Hvordan startede grøntflag/hvornår?

"Grønt Flag Grøn Skole er et program med en lang tradition for at arbejde med miljøundervisning. Programmet startede i 1994, hvor det blev udviklet af Friluftsrådet i samarbejde med Biologforbundet (de hedder nu Biologiforbundet), Geografforbundet og Københavns Kommune. De seneste 10 år har projektet i højere grad fået et bredere perspektiv på miljøvinklen til også at rumme andre aspekter af bæredygtighed"

Hvilken skole har haft grønt flag i længst tid?

"Rønnebæk skolen har haft det grønne flag længst tid, de fik det 20. Grønne flag i 2014"

Hvem har designet det grønne flag?

"Det er faktisk et ret godt spørgsmål, hvem har designet flaget. Jeg vil tro, at det har været med hele vejen fra starten 1994. Det vil jeg da egentligt også gerne selv vide. Det vil jeg spørge andre kloge om"

Maya, Christoffer, Daniel w, Ida h og Azeem

Et globalt netværk

Grønt flag blev oprettet i Danmark hvorefter det er blevet til et internationalt miljø undervisningsprogram

Grønt flag blev oprettet i 1990'erne, senere er det så blevet til et internationalt miljø undervisningsprogram som der hedder eco Schools. Alle skoler abejder med milijø og bæredygtighed. Der deltager 16 millioner elever på 49.000 skoler i 64 lande. Man kan få venskabsskole eller -klasse i Europa, Afrika, Asien, og nord-, syd- og mellem Amerika. Danmark var det første land der kom med i eco schools i 1992. Tyskland kom med i 1994 og Sverige kom med i 1996.

Maya, Ida h, Daniel w, Christoffer og Azeem

Temaer og Krogårdskolens grønne flag gennem årene

Krogårdskolen er igang med at få det 13. grønne flag - med temaet Økologisk produktion

Her er de ting som eleverne har arbejdede med gennem tiden:

2003-04 Energi
2004-05 Vand
2005-06 Natur
2006-07 Affald
2007-08 Klima
2008-10 Klima
2010-11 Kemikalier
2011-12 Transport
2012-13 Bæredygtig forbrug
2013-14 Bæredygtig forbrug
2014-15 Natur
2015-16 Affald

Maya, Christoffer, Daniel w, Ida h og Azeem

Borgmester Pernillle Beckman hejser Krogårdskolens 12. grønne flag Foto: Lone Skafte

Grønt Flag - miljøflag

■ Hvad er grønt flag?

DANIEL W, MAYA, CHRISTOFFER, AZEEM, IDA H.

Grønt flag er et miljøundervisningsprogram, hvor 15% af eleverne skal deltage i et undervisningsforløb. Det grønne flag kan give en grøn profil og være med til at gøre en forskel. Målet med grønt flag er at få børn og unge til at tage hånd om vores natur og være med til at gøre en forskel.

Miljørådet

Skolen skal have et miljøråd med deltagelse af elever, hvis man vil have det grønne flag, da grønt flag ønsker at eleverne skal have indflydelse på miljøarbejdet. Man skal blandt andet prøve at gøre skolen mere bæredygtig. Det er miljørådet, som styre miljøarbejdet på skolen. Miljørådet er et af de internationale ting som alle 49000 skoler i 64 lande skal opfylde.

Borgmesteren kommer.

Når flaget skal overrækkes er det ofte borgmesteren fra din kommune der kommer, de er stolte af deres kommune og vil derfor gerne støtte projektet.

Flaget i udlandet?

Det er det samme flag i alle skoler, men i udlandet er der mange skoler der hænger flaget inden døres, fordi de ikke har nogle flagstænger. I Danmark hænger flaget altid udenfor.

Interview med Lone Skafte

■ Vi interviewer Lone

MAYA, AZEEM, CHRISTOFFER, DANIEL W, IDA H

Vi har interviewet Lone, da hun var en af dem der fik startet grønt flag op på Krogårdskolen.

Hvorfor ville du gerne have grønt flag?

"De emner man arbejder med i grønt flag har noget med virkeligheden at gøre. Klasserne får rigtige udfordringer, hvor de oplever at de selv kan gøre en forskel. Det betyder noget for miljøet at eleverne fx lærer at spare på strømmen eller vandet - nogle gange oplever jeg også at eleverne kan lære deres forældre noget her.."

Hvad gjorde du for at få grønt flag?

"Jeg gik ind på grønt flags hjemmeside - der får man en god forklaring på hvad det handler om. Sammen med min kollega Helle Houkjær og eleverne oprettede vi et miljøråd, hvor vi lagde planer for hvad vi skulle gøre på skolen for at få det grønne flag. Både vores pedel, Peter, Eva fra rengøringen og vores skoleleder var med i miljørådet og var med til at starte arbejdet med grønt flag op. Det første emne vi arbejdede med var energi, og det lykkedes os at spare 44 % på skolens elforbrug. Senere har vi været igennem alle de andre emner - det kan man læse mere om på vores hjemmeside: https://krogaardmiljo.wikispaces.com/home"

Tror du vi får grønt flag i de kommende år? Og hvorfor?

"Ja, jeg tror at skolen vil blive ved med at arbejde med miljøemner og dermed med grønt flag. Dengang vi startede var det mest to lærere: Helle Houkjær og mig, men nu er næsten hele skolen engageret, og mange andre lærere og klasser har fundet ud af at det er en god måde at arbejde på.."

Jyllands-Posten SKOLE

Ansvarshavende redaktør for denne avis: Lone J. **Øvrige redaktører:** Frank N., Rikke T., Marit R. **Cheflayouter / redaktør:** Lone J., Frank N., Rikke T., Marit R. **Side 2** Daniel J., Mohammed A., Ida H., Christoffer H., Maya O. **Side 3** Luqman A., Valdemar H., Ida B., Alexander M., Amalie M. **Side 4** Noah M., Timm S., Mathilde P., Cecilie A., Sebastian S. **Side 5** Sasja O., Jakob A., Malthe A., Malou B., Karla S. **Side 6** Mickie T., Alexander C., Natalie L., Sebastian B., Emilie C. **Side 7** Jasmin P., Elias B., Sille P., Joseph F., Melina T. **Side 8** Kerem A., Anton F., Cæcilia J., Daniel R., Ida J. **Side 9** Oscar J., Josephine V., Andrea S., Oliver S., Freja S. **Side 10** Nicolai C., Rosa K., Jacob H., Andreas F., Jennie G. **Side 11** Sissel F., Mathias B., Sara D., Hassan D. **Bagside** Freja S., Melina T., Karla S. **Forside** Jennie G., Rosa K. **Klasse: 6B, 6A**

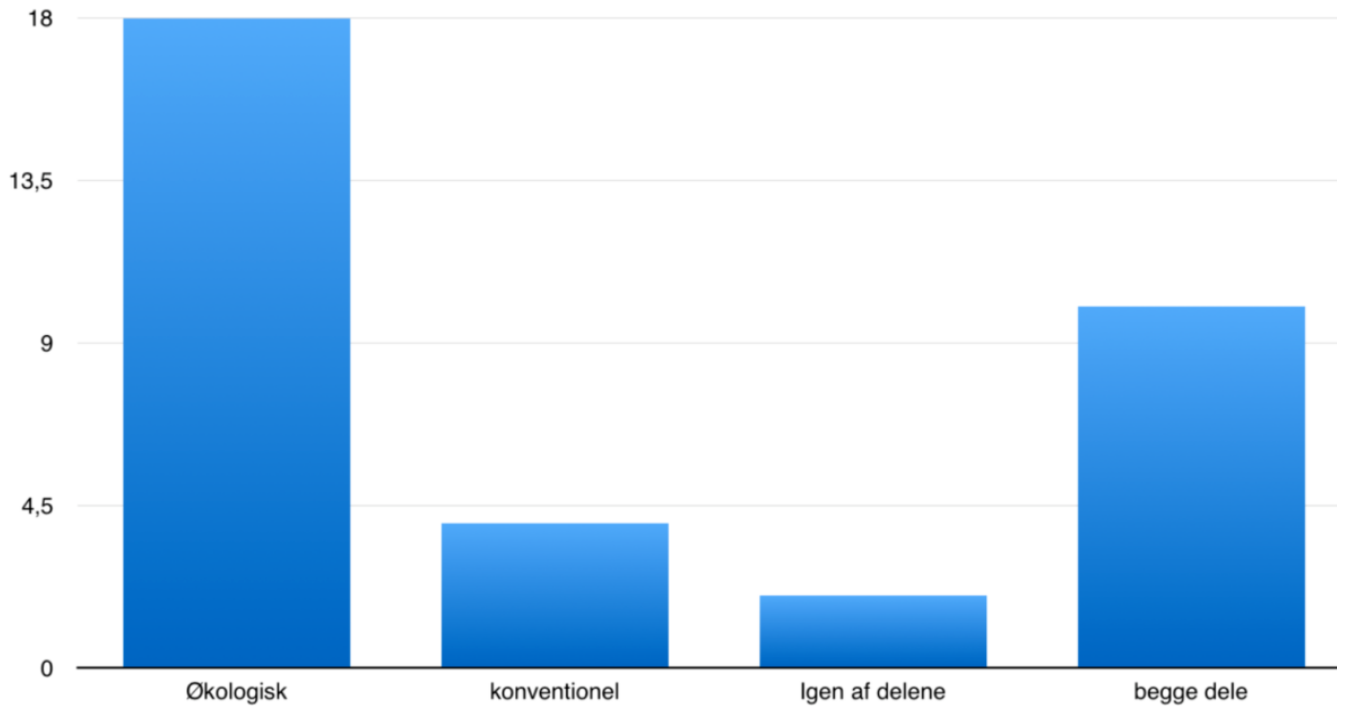

Billedet viser hvem der spiser økologisk frugt og grønt, konventionelt frugt og grønt, ingen af delene og begge dele. Foto: Alexander og Ida

Forskellene på økologiske og konventionelle fødevarer

■ **Har konventionelle landmænd og økologiske landmænd et had til hinanden?**

ALEXANDER, VALDEMAR, LUQMAN OG IDA

Har vi virkelig altid taget fejl, er konventionel frugt og grønt virkelig bedre for os mennesker end økologisk frugt og grønt?
Et nyt metastudie fra Newcastle University i England viser, at der er stor forskel på økologisk og konventionel frugt og grønt. Det økologiske frugt og grønt har nemlig flere antioxidanter end det konventionelle, ligesom det har lavere indhold af tungmetaller og pesticider. Forskerne har gennemgået 343 tests. De økologiske produkter har op til 69% højere indhold af vigtige antioxidanter. End traditionelt dyrkede grøntsager - en forskel, der betyder, at et skifte til økologisk frugt, grøntsager og morgenmadsprodukter vil give et øget tilskud af antioxidanter, det svarer til at spise to positioner ekstra af konventionelle grøntsager om dagen. Så vi har lavet to interviews med nogle økologiske landmænd og spurgte landmanden om han spiste konventionelt frugt og grønt, og hvorfor...?

Han sagde: "Nej jeg syntes at det er lavet på en forkert måde og der er for mange sprøjtemidler i og så kan der være døde dyr i så det vil jeg ikke spise". Vi spurgte også om han havde et problem med en konventionel landmand. Det havde han ikke fordi det er jo hans kolleger, og det er jo kun det de laver jeg ikke kan lide, men selve deres personlighed er fin nok. Så spurgte vi også senere en anden landmand ved navn Ole om nogle andre spørgsmål som var: Hvad synes du om konventionelle landmænd? Og er det mere besværligt at være økologisk landmand i forhold til at være konventionel landmand?

Han svarede: "Ja, jeg synes udmærket om dem som sådan, fordi det er jo en slags kolleger og sådan, men det er ikke noget jeg selv ville arbejde med, for det er blevet en storproduktion, og man har heller ikke de samme forhold og kendskab til dyrene og det er bare den enkle verden". "Det er ikke mere besværligt at være økologisk landmand, men der er nogle andre arbejdsmetoder, og vi har ikke lige så meget teknik med i det som man har som konventionel landmand, for der er mere kontorarbejde, og derfor har vi dyrene gående ude hele året"."Og grisene for eksempel, det er tungere at arbejde med, og hestene der går i mudder, har det måske hårdere end hvis de er inde i en god stald"."Og på den måde er det måske lidt hårdere og en fysisk detalje at være økologisk landmand".

Forskelle på foder: Økologisk og konventionelt

■ **Forskelle på foder til dyrene**

ALEXANDER OG VALDEMAR

Hvorfor er der forskel på konventionelt foder til dyr og økologisk foder til dyr, er det ikke bare det samme?

Økologisk? Nej det er ikke hos den økologiske landmand der er hovedregler, det ene er at der ikke må været brugt sprøjtemidler på kornet, og at man ikke må dykke den samme afgrøde gang på gang. Det betyder at hvis man skal dyrke hvede det ene år, så skal man tage en anden afgrøde fx: byg eller majs, for ellers kan man fjerne energien fra marken. Det vil sige at hvis marken havde forskellige energi kilder så vil hveden bruge nummer 1 energi kilde, og hvis man dyrker den flere gange så vil den tømmes virkelig meget, og vil aldrig kunde fyldes op igen så derfor er det vigtigt at skifte mellem afgrøder for at det skal være økologisk. Dette kaldes sædskifte så alt økologisk mad er faktisk over 50% under for os mennesker og dyrere end konventionelt. I det konventionelle foder kan man bruge sprøjte midler til at fjerne insekter og skadedyr fra marken, det kan man ikke med et økologisk landbrug. Men med konventionelt landbrug kan man snyde naturen så man får en god høst. Men ved at snyde naturen forurener man luften, jorden og selve høsten og det er ikke godt for os mennesker eller dyr. Der er blevet lavet en test og det viser sig at konventionelle køer får 20 gange mere antibiotika end de økologiske køer.

Prisforskelle og hvorfor?

Vi ved nok allesammen at økologisk mad er dyrere end konventionelt mad, men hvorfor?

Økologisk frugt
Fordi at økologisk frugt får masser af plads til at gro på, og det får ikke pesticider og andre sprøjtemidler for fjerne sygdomme og for at smage bedre.

Konventionel frugt
Men konventionel frugt bliver plantet lige ved siden af hinanden, og får sprøjtemidler kun for at gro hurtigere, og det resulterer i at der er nogle af de sunde ting der er i forsvinder i frugten.

Så i de økologiske frugter er der flere sunde ting, der er groet på en god måde, og der er ikke døde dyr i din frugt, og gammel sprøjtegift fra dyr.

1kg konventionelle æbler koster 10kr. 1kg økologiske æbler koster 22kr. Så det er nogenlunde det dobbelte af den rigtige pris.

Alexander, Ida og Valdemar

Forskelle på økologisk og konventionel landbrug

Plads konventionel:
Koen:
Pladsen til konventionelle dyr er lille fx koen. Koen får en boks hvor der er plads til den og en ekstra meter. Hvor den lever hele sit liv.

Høns:
Høns får meget mindre plads hvis der er 20 høns sammen får de 3x3 meter.

Grise:
Grise som er konventionelle får en lille bås hvor de er 3 sammen, og de bliver ikke kølet af når de har brug for det, for de har ikke engang en vandpyt eller et mudderbad, som de kan rulle sig i. Og om sommeren bliver de vasket 1 gang om ugen, og hvis grisen bliver syg skal den slagtes. Inden grisen bliver slagtet skal den have en pille, og hvis grisen bliver rask, bliver den slagtet alligevel, og uden at pillen er blevet taget væk.

Plads økologisk:
Koen:
Pladsen til økologiske dyr er meget stor fx koen den er højst 70 køer på en flok og de får en hel mark at leve på og spiser normal græs uden kemiske stoffer.

Høns:
Høns får en masse plads 20 høns for deromkring 30 meter gange 30 meter og et hus at sove i.

Grise:
Grise får en masse vandpytter for at den kan køle sig af og hygge sig og hvis en gris bliver syg kommer den til en dyre læge for at blive rask og hvis den skal have piller lige inden den skal slagtes så venter man til at pillen er væk fra maven

Mad konventionel:
Når du køber en konventionel kotelet har grisen haft et dårligt liv den har haft lidt plads den har fået klippet dens hale af uden bedøvelse og hvis den har fået piller inden den skulle slagtes så ville de bare slagte den så kunne man risikere at få grise piller i maven

Frugt:
En konventionel frugt bliver lavet ved at man laver et område hvor man planter rigtig mane planter og hvis er kommer snegle så ilten for at sætte fx net op så siger de og sprøjter de det hele med gift for snegle og der forurener naturen og så renser de det bare og putter de ned i parkerne og i de fleste pakker er det ikke parket så godt ind

Mad Økologisk:
Når du køber en Økologisk kotelet ved du at grisen har haft et godt liv den har fået godt mad den har fået klippet sin hale af MED bedøvelse og hvids den har fået piller så ville de kun slagte den når piller var forsvundet helt .

Frugt:
I økologisk frugt er der ikke forureningsmidler. Det er at groet helt normalt og hvis de skal bruge gødning så er det kolort og griselort/. og når de renser det bliver det renset grundigt så der ikke er bakterier i planterne og så pakker de det grundigt ind og ud til butikkerne

Alexander, Valdemar og Ida.

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

Økologiske og konventionelle vilkår for dyr.

.

Det er godt at være økologisk.
Når man er landmand, har man valget mellem, at være økologisk og konventionel. Hvis man vælger økologisk, hjælper man miljøet og giver dyrene bedre levevilkår.

Konventionelle har større indkomst
Hvis man vælger, at være konventionel, får man en noget større indkomst, men dyrene får et værre miljø, at leve i.

Skrevet af: Sebastian Hjorth Sørensen, Cecilie, Mathilde, Timm og Noah

Økologiske køer.

Regler om økologiske køer

.

Plads og adgang til udearealer
Økologiske køer skal fra den 15. april til den 1. november have adgang til udendørsområder og græs, de skal have masser af plads i staldene og en god mængde økologisk grovfoder. Køerne skal være på et græsområde mindst seks lyse timer dagligt. Det afhænger dog af, om vejrforholdene og om kødernes fysiske kondition tillader det. Kalve i alderen fire til seks måneder skal fra den 1. maj til den 1. septemper have adgang til græs, og kalve under fire måneder skal holdes indendørs.

Adgang til motion
Økologiske køer skal have adgang til motion, derfor må de ikke holdes fanget/bundet medmindre, at de skal flyttes eller helbredes. Der skal også være masser af frisk luft og godt med lys i staldene. En ko skal have 6 kvadratmeter, at kunne gå rundt på, mens en kalv under 100 kilo kun har brug for halvanden kvadratmeter, at gå rundt på.

.

Skrevet af: Sebastian Hjorth Sørensen, Cecilie, Mathilde, Timm og Noah

Økologisk kaninlandbrug i Danmark.

.

Kaniner kan nu blive økologiske.
I april 2016 kom der retningslinjer ud for hvordan, man avler økologiske kaniner, så man nu kan begynde, at producere økologiske kaniner for første gang i Danmark. NaturErhvervstyrelsen har fastsat regler for økologisk kaninproduktion. De ligner, et stykke ad vejen, regler for andre husdyr, men der er også særlige kaninkrav fx. noget at gnave i. Køer, får, grise fjerkræ, fisk og bier kan være økologiske, og nu kan kaniner også. Et nyt tillæg til NaturErhvervstyrelsens økologivejledning beskriver retningslinjerne for økologisk kaninavl.

Økologisk kaninfoder
Det gælder foderet, der, lige som til drøvtyggere, skal bestå af minimum 60 pct. grovfoder, og det gælder adgangen til græsarealer, som kaninerne naturligvis også skal have.

Masser af plads
Omlægningskravene er som for andre husdyr. Arealkravet til selve kaninerne er fem kvm. pr. voksen kanin. Det samme gælder slagtekaniner. Arealkravet er dog mindre i mobile systemer.

.

Skrevet af: Sebastian Hjorth Sørensen, Cecilie, Mathilde, Timm og Noah

Dansk minkproduktion.

Minkpels i Danmark.
Lige siden 1930 har Danmark solgt minkpels. Vi er nu blevet en af verdens største minkavlere og sælger ca. 14 millioner minkskind årligt og derved tjener omkring 6 milliarder kr.

Ingen økologiske mink
Desværre findes der ikke nogen økologiske minkfarme i danmark, da dyrene ikke kan gå frit rundt omkring hinanden, uden at skade pelsen.

.

Skrevet af: Sebastian Hjorth Sørensen, Cecilie, Mathilde, Timm og Noah

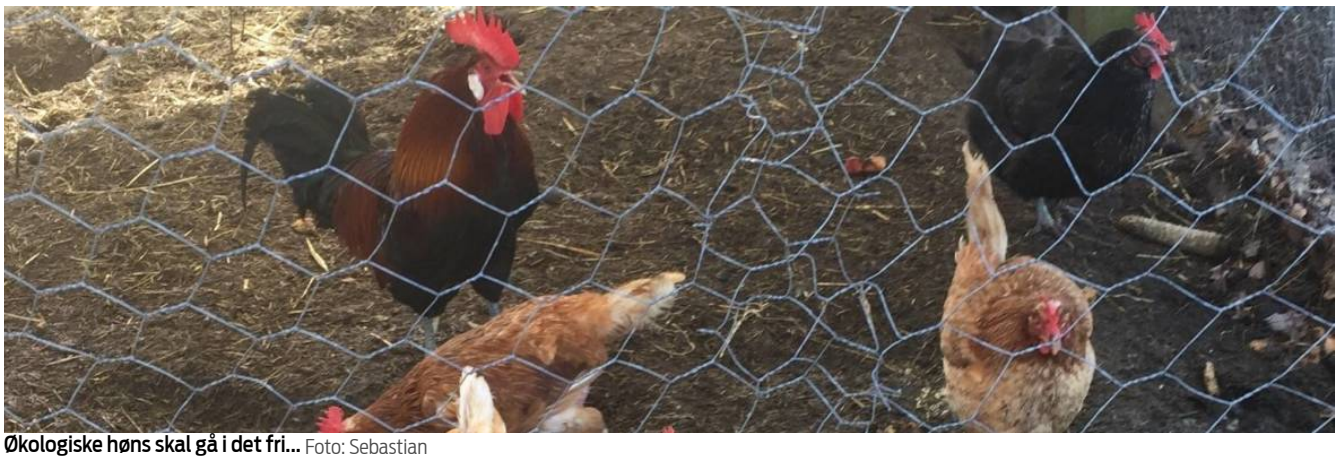

Økologiske høns skal gå i det fri... Foto: Sebastian

Økologiske høns og grise

■ **Her får du et indblik i hvordan økologiske høns og grise lever i Danmark.**

SKREVET AF: SEBASTIAN HJORTH SØRENSEN, CECILIE, MATHILDE, TIMM OG NOAH

Økologiske høns.
Økologiske kyllinger skal have godt med plads både indendøres og udendørs. De skal have økologisk kraftfoder og økologisk grovfoder, og næbene må ikke trimmes. Økologiske kyllinger vokser langsommere men i et mere naturligt tempo, end de konventionelle kyllinger gør. Konventionelle kyllinger lever i et hønsehus hele deres liv, mens økologiske kyllinger har vinduer i deres hønsehus, og de må gå ud. fra når de er cirka fem uger gamle.

Økologiske grise.
Økologiske soer skal føde i en hytte ude på en mark. På marken kan grisene få lov til at svine så meget, de vil. De konventionelle grise skal leve inde i en stald hele deres liv, og de bliver taget fra deres mor, når de er tre eller fire uger gamle.

Billedet er fra Mannerum Møllegårds kostald - før de økologiske køer kom på græs... Foto: Lone Skafte

Tur til Manderup Møllegård.

■ **Vi besøgte Manderup Møllegård hvor vi fik interviewet ejeren.**

SKREVET AF: SEBASTIAN HJORTH SØRENSEN, CECILIE, MATHILDE, TIMM OG NOAH

Interview med økologisk bondemand.
Vi var på tur til en økologisk bondegård, hvor vi havde fået lov, til at lave et interview med ejeren af Manderup Møllegård, Peter.

-Hvorfor har du valgt, at være en økologisk bondemand? Peter: "Det har jeg valgt fordi, at det var en ret tiltalende måde, at dyrke landbrug på"

-Har du nogensinde overvejet, at skifte til konventionelt landbrug? Peter: "Nej det har jeg ikke"

-Hvordan behandler du dine dyr/hvad fodrer du dem med? Peter: "Jeg fodrer mine dyr med 65% græs 30% korn og 5% tilskudsfoder, som er soja og raspkager"

-Hvad tænker du om de konventionelle landmænd? Peter: "Jeg tænker, de er nogle flinke nogle, og jeg har ikke noget imod dem, så længe de overholder de regler, der er"

-Hvad synes du er godt, ved at være økologisk? Peter: "Jeg regner med, at jeg efterlader en jord, der er mere værd til dem, der kommer efter mig"

-Hvad er indkomsten ca. for en økologisk bondemand? Peter: "Det sidste år her har den været 1 million mere end de konventionelle, men de har tabt ret mange penge,og vi andre har lige fået, så vi kan leve"

-Hvad er fordelene, ved at være økologisk? Peter: "Fordelene ved at være økologisk er, at vi ikke skal op og sprøjte om morgenen"

-Hvad er ulemperne, ved at være økologisk? Peter: "Vi høster græs på rigtig mange tidspunkter af året, så vi har en lidt længere sommer og lidt mere travlt"

-Spiser du mest økologisk eller konventionelt kød? Peter: "Alt vores eget kød er jo økologisk både høns og køer, og så køber vi en gris en gang imellem, og der kan vi ikke altid finde en, der er økologisk"

Økologisk jord Foto: Karla

Økologisk jordbrug

■ **Økologisk produktion**

MALOU LYKKE, KARLA SØNNICHSEN, MALTHE ASKJAER OG JAKOB ANDERSEN

Hvad er økologisk jordbrug?
Det korte svar er økologi der dyrkes i jorden. Økologisk jordbrug er et jordbrug og fødevaresystem, der bygger på lokale mulige ressourcer, genbrug af næringsstoffer og brug af mangfoldighed og jordbrugs - økologiske metoder for at forbedre produktionen på bedrift og jordens frugtbarhed.

En frugtbar jord er en forudsætning for et velfungerende økologisk jordbrug. Økologiske landmænd må derfor sørge for gode leveforhold for regnorme, og biller og være ekstra skånsom med sin jordbehandling. Økologisk jordbrug kræver en frugtbar og levende jord. Regnorme, biller, mider, bakterier og svampe omsætter planterester og husdyrgødning. Det frigiver næringsstoffer til planter, og små dyr holder på den måde jorden frugtbar. De er vigtige samarbejdspartnere for de økologiske landmænd, og man kan betragte dem som hans mindste og næsten usynlige husdyr. For at få mest mulig nytte af dem, skal man give dem føde i form af planterester og husdyrgødning og gode arbejdsforhold.

Metoder
I økologisk jordbrug er der formuleret klare målsætninger om at forene hensynet til miljø, kvalitet, husdyrvelfærd og etik med praktisk landbrugsproduktion. Metoderne bygger på almindelig naturvidenskabelig viden og landbrugserfaring. En levende og frugtbar jord er således grundlaget for al økologisk produktion.

Skånsom jordbehandling
Det vigtigste i den økologiske jordbehandling er at give jorden en skånsom behandling på rette tid og i rette dybde. De tre vigtigste råd er: Man skal ikke køre, når jorden er våd, man skal køre så få gange som muligt, og man skal bruge den lettest mulige traktor og de lettest mulige redskaber.

Dette er det økologiske jordbrug mærke Foto: Økologisk jordbrug

Øko-mærket

■ **EU's økologiske Jordbrug mærke**

MALOU HELSTED, KARLA SØNNICHSEN, MALTHE ASKJAER OG JAKOB ANDERSEN

Økologisk jordbrug har deres eget øko-mærke. EU's økologiske jordbrugsmærke svarer til det dansk Ø-mærke. Ø-mærket er det mærke der sidder på alle økologiske varer i Danmark.

Jordbrug i Bilka
Vi har været henne i Bilka i Greve, og interviewe en medarbejder inden for økologiske produkter i Bilka.

Sælger I produkter fra økologisk jordbrug i Bilka?

>>Ja, vi er en af de supermarkedskæder der sælger mest økologisk frugt og grønt i Danmark.<<

Hvorfor sælger i økologiske produkter?

>>Fordi at mange af vores kunder går op i dyrevelfærd, og at passe på naturen, og så undgår man også at spise rester af pesticider og kunstgødning.<<

Går I op i at jeres kunder køber økologisk? Hvorfor?

>>Ja vi vil gerne give vores kunder et valg. I dag er det 20% af Bilkas frugt og grønt der er økologisk.<<

Hvor køber i jeres økologiske produkter fra?

>>Vi køber frugt og grønt fra hele Verden men primært fra Europa. De danske varer er som første valg, men det afhænger af vejret. Hvis det er dårligt vejr i Danmark kan vi ikke altid få fat i alt slags frugt og grønt, så der bliver vi nød til at købe det fra udlandet.<<

Er det økologiske jordbrug mærke på Bilkas økologiske produkter?

>>Ja, der skal være mærkning på, ellers snyder man jo kunderne.<< sagde Ole Skjøtt fra Bilkas grønt afdeling.

De fire økologiske principper

Økologisk jordbrug har fire principper, der viser hvad økologisk jordbrug kan bidrage med til verden,og giver et formål for at forbedre alt jordbrug i en global enhed.

Sundhedsprincippet
Økologisk jordbrug bør fastholde og forbedre jordens, planternes, dyrenes, menneskenes og planetens sundhed som en udelelig enhed.

Økologiprincippet
Økologisk jordbrug bør bygge på levende økologiske systemer og kredsløb, samarbejde med dem, efterligne dem og hjælpe med at bevare dem.

Retfærdighedsprincippet
Økologisk jordbrug bør bygge på forhold der sikrer retfærdighed med hensyn til det fælles miljø og livsmuligheder.

Forsigtighedsprincippet
Økologisk jordbrug bør drives på en forsigtig og ansvarlig måde. For at beskytte nuværende og fremtidige generationers sundhed og trivsel og tage vare på miljøet.

Malou Helsted, Karla Sønnichsen, Malthe Askjaer og Jakob Andersen

Biodynamisk jordbrug

Biodynamisk jordbrug er en metode indenfor økologisk landbrug. I biodynamisk jordbrug er det økologiske dyr der lægger gødning, som så bliver til biodynamisk jord. Hvis dyrene ikke er økologiske kan der ikke komme biodynamisk jord.

I biodynamisk jordbrug bruges der ikke kunstgødning og sprøjtemidler. På dette punkt er biodynamisk jordbrug ens med økologisk jordbrug. Forskellen er, at i biodynamisk jordbrug bruges særlige præparater lavet af lægeplanter, kogødning og kisel-pulver. Kisel kan man finde i jorden. Præparaterne sprøjtes ud på markerne eller blandes i husdyrgødningen, før den komposteres.

Idéerne bag biodynamisk jordbrug blev fremsat i Tyskland i 1924. Metoden er siden blevet udviklet i praksis og har bredt sig til de fleste vestlige lande. I Danmark blev Foreningen for Biodynamisk Jordbrug stiftet i 1936.

Produkterne fra biodynamiske jordbrug kan sælges med den biodynamiske kvalitetsbetegnelse Demeter, hvis gårdens drift er godkendt af Demeterforbundet. Demeter"-mærket er et mærke for biodynamisk landbrug og ejes af Foreningen for Biodynamisk Jordbrug.

Malou Helsted, Karla Sønnichsen, Malthe Askjaer og Jakob Andersen

Konventionel jordbrug

Konventionel jordbrug er et landbrug der ikke er økologisk, hvor markerne bliver gødet med kunstgødning eller husdyrgødning, og der bruges pesticider til at fjerne ukrudt og skadedyr

Økologisk jordbrug er anderledes end det konventionelle, fordi det har en ønske om et andet og bedre jordbrug.

Hvad er kunstgødning?
Kunstgødning er en gødning der er fremstillet kemisk. Fordi gødningen ikke er fra organiske processer er den kunstig i forhold til naturgødning for eksempel kompost eller andre natur produkter.

Hvad er et pesticid?
Et pesticid er en form for gift, der er beregnet til at bekæmpe for eksempel planter, insekter, svampe og gnavere der er skadelige. På grund af det pesticidernes gør, omtales de som en sundhedsrisiko for mennesker.

Malou Helsted, Karla Sønnichsen, Malthe Askjaer og Jakob Andersen

Interview

Vi har ringet til en landmand inden for økologisk jordbrug.
Hvorfor driver I økologisk jordbrug?

>>Det gør vi fordi det er det mest naturlige både for naturen men også for os, og at behandle planterne som de er ude i naturen, og at arbejde med i stedet for imod og i stedet for at bruge en masse giftstoffer til at slå skadedyr ihjel, bruger vi andre dyr til at bekæmpe dem<< sagde Michael Lysgaard fra Plantemageren.

Vi har været henne i et shopping center, og spørge ind til om folk vidste hvad økologisk jordbrug var. Der var 90% der vidste hvad økologisk jordbrug var, og der var 10% der ikke vidste det ud af dem vi spurgte. Vi spurgte også om hvilken holdning de havde om økologisk jordbrug. Der var 76% der synes godt om det, 14% der syntes dårligt om det og 10% der ikke havde nogen holdning.

Malou Helsted, Karla Sønnichsen, Malthe Askjaer og Jakob Andersen

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

I Hundige havn fandt vi masser af plastic, der flød rundt. Foto: Emilie

Mikroplast og kemikalier i miljøet

■ Hvad sker der i den danske natur ?

NATALIE,EMILIE,SEBASTIAN,MICKIE,ALEXANDER

Mikroplastic

Der bliver over hele verden produceret over 100 millioner tons plastic, hvoraf 10 millioner ton ender i havet. Plasticen bliver langsomt nedbrudt og deler sig, indtil det bliver til meget små stykker, der kaldes for mikroplastic. Mikroplastic er højst fem millimeter store. Mikroplastic der ender i havet, ender ofte også i fisk der spiser det når de leder efter føde. Når fiskene har spist plasticen, bliver det i deres mave eller tarme. De fisk der bliver fanget har stadig mikroplastic i sig og bliver tilberedt. De store stykker plastic kan ses når fisken skæres op men de mindste stykker kan ikke ses. Heldigvis for os er plasticen kun i fiskenes mave og tarme, som mennesker renser væk før vi spiser fiskene. Men større fisk og dyr renser ikke fisk før de spiser dem, så de spiser også mikroplastikken.

Hundige Havn

Da vi tog ned til Hundige havn fandt vi skrald over alt. Alt slags plastic flød rundt. På de mange store sten der omkredser havnen, fandt vi alt fra plastic dør måtter, til plastic el-kedel. De mange stumper plastic endte i den store havn, hvor bådene lå. Vi snakkede med en af de fiskere der tit havde kommet forbi. Vi spurgte om han nogle sinde havde oplevet, at der var plastic i hans fisk. "nogle gange finder jeg noget plastic i fiskene" sagde han. "Men for det meste er der ikke noget".

E-numre

I supermarkeder rundt i landet er noget af det, folk køber mest af, er kød. Vi skal dog passe på med hvad vi køber af kød. Noget kød kan nemlig indeholde E numre, der kan være skadelige. E 250 og E 249 er nogle af de numre det kan være skadelige. E 250 er et tilsætningsstof der er mistænkt for at kunne fremkalde kræft. E mærker er tilsætningsstoffer der kan give allergiske reaktioner eller fremkalde sygdomme.Vi udspurgte nogle elever om, hvilken slags kød de spiste mest. Resultaterne blev at 32% spiste mest oksekød. 28% spiste mest kylling. 16% spiste lige meget af alt. 12% spiste mest svinekød og 4% vidste det ikke. Vi fandt E nummeret, E 250 i kylling og svinekød. Det er derfor vigtigt at kigge ordenligt på hvad man køber.

Både vores jord og den luft vi indånder er forurenet med kemikalier Foto: Emilie

Tungmetal i jorden og kemikalier i luften

■ Der er mange forskellige tungmetaller. Her kan du læse om, hvilke der er giftige

NATALIE, EMILIE, SEBASTIAN B, MICKIE OG ALEXANDER

Tungmetaller er metaller med en massefylde over 5g/cm3. Dvs. Det har de fleste grundstoffer. I alt 70 grundstoffer er tungmetaller. Blandt mange tungmetaller, er nogle mere udbredt, fx. Jern, kobber, nikkel og zink. Det er ikke alle tungmetaller der er giftige, men de kan være giftige i store doser, men der kan vi stille os selv spørgesmål. Skal vi skille os af med de giftige men livsnøvendige stoffer? Som blandt andet cobalt, kobber, mangan og zink.

Tungmetaller som cadium, bly, og kviksølv er meget giftige for miljøet. Der kan være udslip af disse stoffer i røg, spildevand og affald. Det er giftigt da det ikke bliver nedbrudt i naturen. Det er enda giftigt i små doser.

Vi var taget en tur til Olsbæk sø. Søen er forurenet fordi at der er plastik i vandet, og vandet er ret grumset. Foto: Taget af: Jasmin Storm Pedersen

Forurening kan også påvirke dig

■ Er sprøjtemidler ok?

SKREVET AF: MELINA, JOSEPH, JASMIN, ELIAS OG SILLE

Interview med Walter Brüsch.
Sprøjtemidler er usunde for jorden, og for os, for hvis de går i vores grundvand, kan det være farligt. Vi har interwievet Walter Brüsch, som svarede på vores spørgsmål, og måske har han også besvaret nogen af de spørgsmål, I tænker over.

Hvor kommer sprøjtemidler fra: "Stort set alle sprøjtemidler kommer fra landbruget. Ca 99%. Det bliver brugt til at slå dyr og planter ihjel."

Hvad kan sprøjtemidler gøre ved vores grundvand: "Man kan være så uheldig, at når man bruger sprøjtemidlerne, kan det nedbryde andre stoffer, som så viser sig, at kunne udvaske sig ned til grundvandet, og så kan det også i nogen tilfælde findes i vores drikkevand."

Hvordan kan man stoppe sprøjtemidler i grundvandet: "Det er simpelhen så nemt som overhovedet muligt, man kan bare stoppe med at bruge sprøjtemidler, eller også skal man kun bruge de sprøjtemidler, som man er 100% sikker på, at de ikke går i grundvandet."

Verden mest anvendte ukrudtsmiddel.
I Danmark og resten af Verden er det mest solgte ukrudtsmiddel fra et firma, som hedder Roundup. Nogle mener, det er giftigt, men en giftekspert siger, det er mindre giftigt end bordsalt.

Men hvis der bliver brugt for meget, kan det godt være farligt. I Roundups ukrudtsmiddel er der gly-phosat i, som ikke er giftigt for mennesker, og det er mest det, den består af.

Folk der bor på landet lever længere?!
Som Walter siger i interwievet kommer 99% af sprøjtemidler fra landet, for de bruger meget til, at slå planter ihjel, men nogle forsker mener, at folk på landet lever længere. Hvordan kan det være? Årsagen kan være trafikken, alkohol og fastfood siger forskerne.

Forurening i luften kan dræbe dig!
I Verden er ca. 6,5 millioner døde hvert år pga luftforurening, og i Danmark er over 2.200 mennesker døde før tid. Forurening kommer mest fra produktion, og forbrug af energi. Luftforurening er den 4. største årsag til dødsfald verden.

Hvordan kommer forurening ind i din krop?
Den luft du indånder, kan være årsag til, at få forurening ind i kroppen, men hvordan kan du ellers få forurening ind i kroppen? Hvis man drikker forurenet vand, kommer der selvfølgelig også forurening ind i kroppen. Du kan ikke altid se hvis det vand, du drikker er forurenet.

Hvordan har dyr det i forurenet vand
Fisk i forurenet vand kan ikke leve og hvis fugle eller andre dyr spiser en død forurenet fisk kan de også dø.

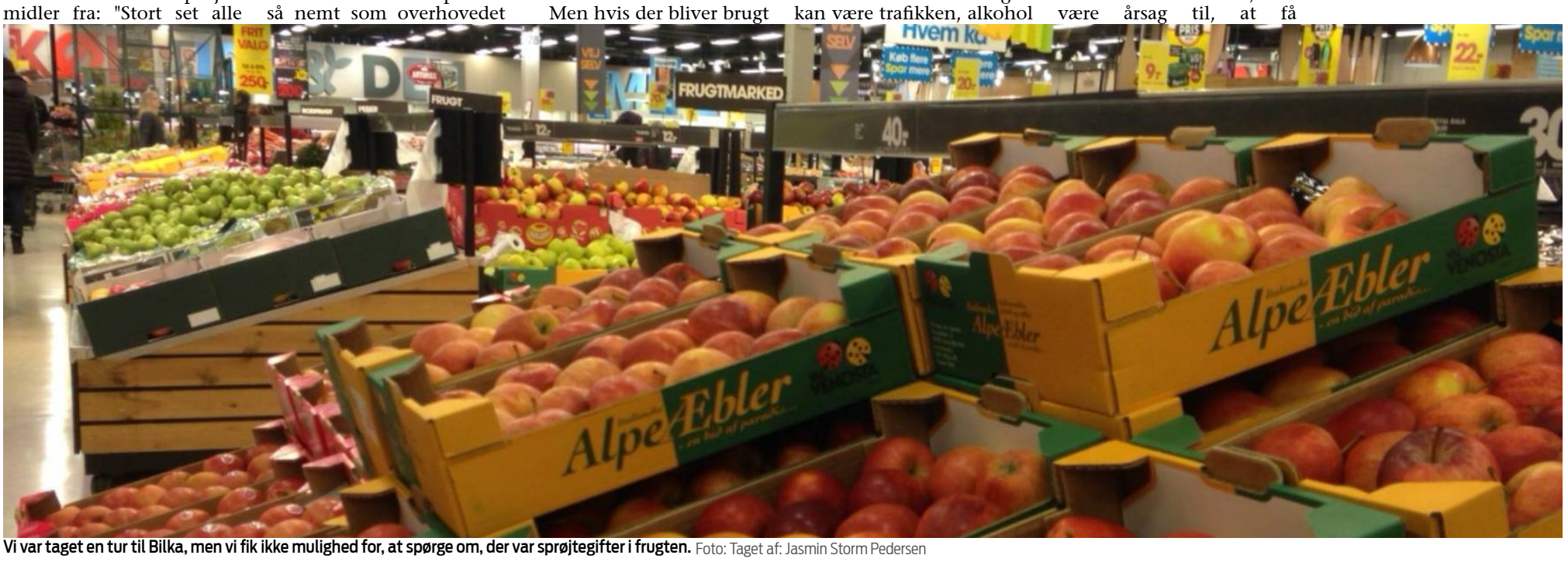

Vi var taget en tur til Bilka, men vi fik ikke mulighed for, at spørge om, der var sprøjtegifter i frugten. Foto: Taget af: Jasmin Storm Pedersen

Sprøjtegifte i maden.

■ Frugten er fuld af sprøjtegifter.

SKREVET AF: MELINA, JOSEPH, JASMIN, ELIAS OG SILLE

Frugt og sprøjtemidler.
3 ud af 4 jordbær er fulde af sprøjtemidler, og sådan er det også med æbler. Ca. 70% af alle de grøntsager du spiser indeholder sprøjtemidler.

Men er det tilladt at bruge sprøjtemidler? De sprøjte-midler der bruges kaldes pesticider, og hvis du ikke bruger dem rigtigt, kan det være skadeligt for miljøet.

Sådan undgår du pesticider!
Pesticider er ikke gode for vores kroppe, så hvordan kan man undgå dem? For at undgå dem, kan du købe økologisk, da det er uden sprøjtemidler, men hvis du ikke vil spise økologisk så køb danske frugter. Undgå også at spise skrællen, da mange pesticider sidder der.

Økologisk eller konventionelt?
Det kan være svært, at vælge mellem det økologiske og det konventionelle, da det økologiske ser ikke altid lige så fristende ud som det konventionelle, men når du vælger økologisk, er det ikke blevet sprøjtet, og det er derfor bedre for din krop. Tænk over det inden du træffer din beslutning, også selv om det økologiske er dyrere.

Hvor mange ved hvad pesticider er?
Vi spurgte nogen fra vores klasser, om de vidste noget om pesticider, og der var kun 1 ud af 20, der vidste, hvad pesticider var.

Giftigheden.
Der er forskellige måder, at angive giftigheden af pesticider på.

Tx= Meget giftig
T= Giftigt
Xn= Sundhedsskadelig
Xi= Lokalirriterende

Pesticider kan påvirke dit barn
Pesticider kan være giftige for små børn inde i morens mave, for pesticiderne kan nemlig påvirke deres hjerner og de børn som har fået mange pesticider inde i morens mave, får det sværere i skolen, så pas på med pesticider når du er gravid.

Pesticidrester i dansk frugt
I 2016 fandt man ud af at, der var pesticider i 52% af dansk frugt og 23 % i danske grønsager, men, der var ikke nogen ulovlige pesticider i. Det er bedre, at spise dansk frugt og grønt, siger mange artikler for i udlandsk frugt og grønt, er der større chance for pesticider.

Til sammenligning blev der fundet pesticidrester i 69% af den udenlandske frugt og 50 % af de udenlandske grøntsager.

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

Foto: NOAHs forlag

Økologisk rygsæk

■ Hvad er økologisk rygsæk og hvordan beregner man den.

DANIEL, IDA, ANTON, CÆCILIA, KEREM

Hvad er økologisk rygsæk?
Økologisk rygsæk er vægten af alt det skrald der kommer undervejs i produktionen fx. en telefon, iPad, elkedel og mange andre ting.

Økologisk rygsæk er også den produktion som et produkt går igennem fx. Når en bil skal laves, skal der først hentes metal op af jorden og så bliver det kørt ud til en fabrik hvor der bliver lagt alt muligt i, så bilen bliver som den skal være.

Hvordan beregner man den økologiske rygsæk?
De økologiske rygsække skal beregnes for hvert materiale for sig, og for hvert materiale skal den beregnes for de vigtigste trin i fremstillingen.

På den måde får i et indtryk af hvilke materialer der har de største rygsække og hvilke af disse materialer som bidrager mest til et produkts økologiske rygsæk.

Hvor meget økologisk kommer der pr. år?
Den samlede økologiske rygsæk for en gennemsnits dansker er omkring 70 tons per år.

Den økologiske rygsæk kan forstås enten som vægten af det samlede unyttige produktion eller som vægten af de samlede input minus produktet.

Jacob og Freja er i gang med at skille deres ting ad for at finde ud af hvad den indeholder Foto: Lone Skafte

Økologisk rygsæk i skolen

■ Begge 6. klasserne har i år arbejdet med økologisk rygsæk for at undersøge forskellige elektroniske produkters miljøbelastning.

DANIEL R, IDA J, CÆCILIA, KEREM OG ANTON

Begge 6. klasser har arbejdet med økologisk rygsæk i løbet af i år.

Klasserne blev delt i grupper, der hver valgte en elektronisk ting de skulle skille ad og dele i fraktioner så de kunne finder ud af hvor meget affald der har været undervejs i produktionen af deres ting. Det kalder man tingens økologiske rygsæk.

Nogle materialer har en meget stor økologisk rygsæk - fx har et gram guld været skyld i at der er produceret 540 kilogram affald, mens 1 gram jern kun har været skyld i at der er produceret 12 gram affald. En enkelt guldring på 15 gram har altså været skyld i et materialeforbrug på¨8 tons. Det er blandt andet derfor at guld er meget dyrere end jern.

6b har præsenteret deres resultater ved hjælp af VR-billeder. Præsentationerne kan ses på dette link: https://www.thinglink.com/video/849688142515535874

JACK & JONES®

Jack og Jones går ind for gendbrug FOTO: LAVET AF ???

Interview med Jack & Jones

■ Vi har lavet er interview med Jack og Jones om økologisk rygsæk og har fået nogle svar

AF DANIEL RAMSING
Lavet af Daniel
Økologi

AF DANIEL

Interview med Jack & Jones
Spørgsmål og svar
Hvad ved du om den genbrug som i laver ?
Materiale bliver mest brugt til jeans
Hvor er det I laver genbrug ?
De er lavet i Italien
Støtter du genbrug ? Hvorfor/ hvorfor ikke ?
Man får mere brug af genbrug så de bliver billigere
Hvorfor valgte du at arbejde i butikken ?
Han syntes om det han kan være sammen med venner og tjene penge
Hvordan kom I i tanke om at I ville lave genbrug i stedet for at lave en butik med nye ?
Smid mindre ud og spare mere
Hvilken slags reklame laver i for at visse butikken frem ?
Jack&jones har Facebook insta
Er det flest piger eller drenge der arbejder i butikken ?
Flest drenge arbejder i jack&jones
Hvor meget succes syntes du at I har i butikken ?
Det handler om at være aktiv arbejde for det og du tjener mere
Har butikken nogen sinde manglet penge ?
Har altid haft penge

Når man ser på klassen med VR-briller er det som at være der selv. FOTO: LONE SKAFTE

VR-oplevelse

■ Oplev at træde ind i klassen og se hvordan elever i 6b har arbejdet med økologisk rygsæk

VR-tour af økologisk rygsæk
Produceret af 6b

AF LONE SKAFTE

6b har valgt en ny måde at præsentere resultater og beregninger på økologisk rygsæk af deres valgte elektriske apparat.

Oplevelsen bliver mere autentisk hvis du ser på billederne med et par VR-briller - med billeder fra din egen smartphone. Præsentationerne kan ses på dette link: https://www.thinglink.com/video/849688142515535874

Billedet viser noget af Tromborg's makeup.

Tromborg makeup

■ Matas sælger økologisk makeup.

AF OLIVER, ANDREA, JOSEPHINE, FREJA OG OSCAR FRA 6A & 6B

Tromborg er økologisk makeup,creamer og parfumer. Man kan bla. finde Tromborg i Matas. Tromborg har blandt andet pudder, highlighter, øjenskygge, øjenbryns blyanter, neglelakker, læbestifter, lipglosses, lipliner, concealer, børster, parfumer, ansigts masker, krops olie, makeup fjerner, eye gel, dag og nat creame, body scrub, shampoo, balsam, lip balsam og deodoranter. Tromborg koster fra 40kr til omkring 1950kr. Tromborg er god kvalitet og økologisk, og det er derfor det er lidt dyrt.

Billedet viser Amanda Hansen fra Noa Noa, som svarede på spørgsmålende.

Interweiw med Noa Noa

■ Vi har interweiwet Noa Noa, med nogle spørgsmål om deres økologiske tøj.

AF FREJA, JOSEPHINE, ANDREA, OLIVER OG OSCAR FRA 6.A & 6.B

Amanda Hansen svare på vores spørgsmål.

- Hvor meget økologisk tøj har i?

Amanda Hansen: "Vi har kun vores striktrøjer som er økologiske, men til gengæld så har vi en smykkekæde som bliver lavet at kvinder i Afrika.

-Hvor meget koster jeres økologiske tøj i forhold til jeres almindelige tøj?

Amanda Hansen: "Det er lidt dyre fordi det koster lidt mere at lave med fragten."

-Ved i nogenlunde hvad der er i det tøj i sælger?

Amanda Hansen: "egentlig ikke, vi ved ikke så meget om hvad der er i det"

-Hvor for i jeres vare fra? Laver i dem selv eller for i dem udefra?

Amanda Hansen: vi for dem udefra, men det er lidt forskelligt hvor det bliver lavet. Vores striktrøjer bliver lavet i Europa, og så er der andre ting som bliver lavet i Asien, så det er lidt forskellen fra hvor varerne kommer, det kommer an på hvilken serie det er"

-Hvad er det der giver jeres tøj prisen?

Amanda Hansen: "Det er kvaliteten og mærket der giver varen prisen"

Jane Iredale makeup.

Jane Iredale makeup er den mest avancerede makeup serie i verden. Den regnes for at være holdbar så man behøver ikke at genopfriske sin makeup i løbet af dagen. Jane Iredale makeup er sund for huden, så den bliver faktisk anbefalet af hudlæger i Verden. Den er let at påføre og behagelig at have på.

Skrevet af: Freja, Josephine, Andrea, Oliver og Oscar

Annemarie Börlind makeup

Annemarie Börlind hudpleje er lavet af økologiske ingredienser. Hvert produkt er lavet af naturlige ingredienser, som er med til at give dig en god og sund hud. Uanset hvilken hudtype du har, kan du altid finde et produkt der passer til din hud. Når du køber et Annemarie Börlind produkt er det ikke blevet testet på dyr, og der benyttes ikke genetisk modificerede ingredienser. Annemarie Börlind har eksisteret i mere end 50 år. Annemarie Börlind blev grundlagt af Annemarie Linder, hendes mand og Herman Börner.

Af Freja, Andrea, Josephine, Oliver og Oscar fra 6.A og 6.B

Little Ondine

Little Ordine er en vandbaseret neglelak, så neglene kan ånde og bliver derfor ikke gule. Man SKAL IKKE bruge acetone til at fjerne neglelakken da man bare kan pille den af fordi den er med pell-off funktion.

Af: Freja, Andrea, Josefine, Oliver og Oscar

Billedet viser en økologisk trøje fra Jack And Jones.

Økologisk tøj

■ Du kan finde økologisk tøj i disse butikker

ØKOLOGISK TØJ
Jack And Jones
Økologisk tøj

AF JOSEPHINE,OSCAR,ANDREA,OLIVER OG FREJA FRA 6.A OG 6.B

Man kan få økologisk tøj mange steder fx. Jack & Jones, Vero Moda, Only, Piecec, Name it, Saint Tropes, Intersport, Noa Noa, kaufmann og Gina tricot. Gina tricot går meget op i at deres tøj er miljø venteligt. De har et mærke der hedder The good Protect. The good protect handler miljø- og bæredygtighedsarbejde hos Gina tricot. Projektet fokusere på spørgsmål inden for CSR (Corporate Social Responsibility) kvalitetsstyring og bæredyktighed.

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

Madspild

Meget mad går til spilde hver dag. Det koster danskerne 16 milliarder kroner hvert år bare på madspild. Der bliver ca. smidt 237.000 ton mad ud hvert år. Madspild spiller en stor rolle, da det er med til at ødelægge naturens ressourcer.

Madrester bliver kørt ud til en forbrænding hvor det bliver brændt, men noget mad bliver lavet om til kompost som grøntsager og frugt. For at undgå madspild så kan man for eksempel lave en indkøbsliste, hvor du skriver ned hvad du har brug for. Så når du handler, undgår du at købe ting som du allerede har i køleskabet. Madspild handler også om spild under dyrkning og produktion, samt når man indpakker i butikker.

Jennie,Rosa,Nicolai,Jacob,Andreas

Kantinen på Krogårdskolen

Vi har snakket med Marianne som arbejder i kantinen, og hun har fortalt os lidt omkring det. Når der er "dagens ret" i kantinen, og der er noget til overs, bliver noget af det mad gemt eller smidt ud til genbrug. Det meste af maden der fra er økologisk, og kantinen smider ca. en bøtte mad ud. Kantinen smider ikke ret meget mad ud, da alt som regel bliver spist på dagen.

Jennie&Rosa

genbrug af affald&flasker

Flasker og dåser

Man aflevere flasker og dåser til pantautomater, hvor man kan få penge for det.

Affald

Affald bliver kørt til et forbrændingssted, hvor det bliver brændt. Inden affaldet bliver brændt, sorterer de det i bunker. Hvis der kommer sølvpapir med, smelter det i povnen, så de nogle gange er nødt til at slukke maskinen for at fjerne det. Affald der har værdi bliver genbrugt og solgt, som for eksempel glas og metal. Haveaffald bliver kørt til kompostbunken.

Skraldemænd samler ca. 15.000.000 ton skrald hvert år. Farligt affald der bliver smidt ud i den store skraldespand, som for eksempel batterier, bliver sorteret til en anden bunke på genbrugsstationen.

Jennie, Rosa, Nicolai, Jacob, Andreas,

FOTO: LONE SKAFTE

Mærker

■ .

1
Genbrugsmærker
- Mange forskelige

.

Der er rigtig mange genbrugsmærker - de fleste har pile i et kredsløb for at illustrere genbrug.

Superloppen er en genbrugsbutik i waves ved siden af fitness world. Foto: Rosa

Genbrug

■ **Genbrug er vigtigt for vores samfund da det er bedre, og man spare på unødvendigt co2. Man kan genbruge alt muligt fra tøj til affald.**

JENNIE,ROSA,NICOLAI,ANDREAS!JACOB-H

Vi har interviewet forskellige mennesker omkring genbrug, hvor vi bl.a har ringet til forskellige genbrugsstationer, spurgt forskellige elever og lærere på vores skole og har spurgt mennesker i centeret. Her er de spørgsmål vi har stillet dem:

- hvad ved i om genbrug?
- Foretrækker du nyt eller genbrugstøj?
- Hvilke fordele er der i at købe genbrug i forhold til nyt?
- Giver du selv dit gamle tøj til genbrug?
- Køber du selv genbrugstøj, og hvis du gør, hvad køber du så?
- Hvilken genbrugsstation benytter du dig?
- Hvorfor er det godt at genbruge?

Fra Danmission:

Helle: det er miljømæssig og ødelægger ikke.

Det er også billigt.

Jeg giver alt mit gamle tøj til genbrugsstationer og køber også genbrugstøj.

Fra Krogårdskolen:

8.klasser: Genbrug er ting man ikke smider ud, men i stedet giver det til genbrugsstationer.

Vi foretrækker nyt tøj og vi kender røde kors.

Det er godt at genbruge fordi det bruger mindre materialer.

Den første person vi spurgte i centeret svarede:

"Altså, jeg ved at man sorterer dåser og flasker. Vi er ikke kommet til det punkt hvor vi sorterer affald på nær haveaffald, men ja. Jeg køber begge dele, og det er billigt. Jeg kender Røde Kors og det gode ved genbrug er at man sparer på miljøet."

Dette er 7.A's skraldespand til de små børn fra indskolingen. Foto: Jennie

Omkring genbrug

■ **Vi var inde hos indeskolingen med 7. A hvor de forklarede lidt om madspild.**

JENNIE,ROSA,JACOB,NICOLAI,ANDREAS

De fleste danskere køber, og giver genbrugstøj til andre der mangler. Som nogen af dem vi har interviewet sagde, så er det bedst at genbruge tøj da det er bedre for miljøet og man sparer på ressourcer.

Det kræver meget vand, og en masse kemikalier til at producere tøj. det er derfor spild af ressourcer da ca. 97% af alt det tøj man køber, bare ryger på lossepladser, når det er brugt. Selvom dit tøj er slidt, og du tror man ikke kan bruge det mere, og derefter bare smider det ud, så giv det til genbrugsbutikker. De sælger det ikke, men de kan bruge det som tekstfibre, og kan blive dannet om til nye tekstiler.

Hver person bruger ca. 16 kilo tøj om året, og der ligger ca. 30.000 - 50.000 ton tøj i danskernes garderobe, som der ikke bliver brugt. De fleste kender Røde Kors, og det er Danmarks mest kendte genbrugsbutik.

. Foto: .

Øko-Mærker

■ Der er flere end Det røde Ø-mærke. Der er, EUs økologimærke fx. Og, Svanemærket, Nøglehulsmærket osv.

SARA, SISSEL, MATHIAS OG HASSAN

Der er flere mærker, som markerer økologi på produkterne. Ud over det Danske Ø-mærke er der et EU-mærke. Det økologiske spisemærke er et statskontrolleret bevis på, at spisestedet satser på økologi. I 1987 var Danmark det første land til at få sin egen lov om økologi.

95 procent af alle voksne danskere kender det røde Ø-mærke og ved, hvad det står for. Det gør det røde Ø til det mest kendte blandt alle mærkningsordninger i Danmark. Det røde Ø-mærke er et af de to højst scorende. Blandt dem, der kender det danske økologimærke, mener 90 procent, at man kan stole på det røde Ø-mærke

Guld viser at spisestedet bruger mellem 90 og 100 procent økologiske fødevarer og drikkevarer.

Sølv viser at spisestedet bruger mellem 60 og 90 procent økologiske fødevarer og drikkevarer.

Bronze viser at spisestedet bruger mellem 30 og 60 procent økologiske fødevarer og drikkevarer.

Øko-mærker på tøj

Der er ikke kun øko- mærker på fødevarer, der er også økologiske-tøj mærker. De økologiske tøj mærker betyder- ligesom på fødevarer- at produktionen er økologisk.

Nøglehulsmærket

nøglehulsmærket er et nordisk næringsmærke. For at få "nøglehullet" på en fødevare, skal den leve op til krav om mange kostfibre og med mindre indhold af fedt, mættet fedt, sukker og salt. Mærket blev introduceret i Danmark d. 17 juni 2009, men har været i brug i Sverige og Norge i flere år.

Fuldkornsmærket

Du finder fuldkorns mærket på produkter som fx. brød, ris, knækbrød, pasta, gryn, mel og morgenmad. For at et produkt kan få fuldkornsmærket skal det indholde en masse fuldkorn.

EUs økologimærke Foto: .

EUs økologimærke

■ Der er flere regler for at blive godkendt til at bruge EUs økologimærke. Flere grunde til hvorfor det blev lavet og af hvem det blev lavet af.

SARA, SISSEL, MATHIAS OG HASSAN

EU's økologimærke indebærer at fødevareproducenter, og de landmænd, de har fået deres ingredienser fra - har overholdt EU's regler for økologiske fødevarer.

Reglerne, og logoet, har til formål at hjælpe EU's økologiske landmænd med deres pleje af arealer, og at opretholde forskelene i naturen, samt en høj standard af dyrebeskyttelse.

Det er nødvendigt at have EU-logoet på de økologiske produkter, der er mærket, pakket, og tilberedt i EU. Omkring 2% af alle fødevarer købt af forbrugerne i EU har tilladelse til økologi, og omkring 200.000 landbrug i EU har tilladelse som økologiske producenter.

Nationale økologimærker kan også bruges sammen med EU 's logo - som man nogle gange ser med det danske Ø-mærke.

Reglerne for EU's økologimærke

Reglerne for økologisk landbrug inkluderer:

* Strenge begrænsninger for brug af kemiske stoffer og kunstgødning, samt brug af hjælpestoffer.

* Brug af produkter såsom husdyrgødning eller foder lavet på gården.

* Udvælgelse af plante og dyrearter som er imune over for sygdomme.

* Husdyrhold på store arealer samt fodring med økologisk foder.

* Brug af landbrugsmetoder som er bedst egnet for de forskellige dyrearter.

Hvem står bag EUs økologimærke?

Det er Europa-Kommissionen i EU, der har fået gennemført loven om et mærke på de økologiske varer. Det økologiske mærke blev lavet i 1990'erne.

Hvorfor blev EU's økologimærke lavet?

EU's økologimærke blev lavet, for at holde styr på miljøet og madens forhold, når det bliver produceret ud til de forskellige lande i EU.

De mest grundlæggende regler for at blive godkendt til EU Økologi Mærker.

Ingen brug af kemisk fremstillet plante- og dyre gift.

Ingen brug af kunstgødning

Der skal tages hensyn til dyrenes naturlige adfærd.

Krav til foderets oprindelse.

Skrappe krav til virksomheder

I både Danmark og de lande, vi importerer økologiske varer fra, er der en lang række skrappe krav til virksomheder, som forarbejder, pakker, mærker eller importerer økologiske produkter. Virksomhederne skal blandt andet dokumentere, at de:

* Altid holder økologiske og ikke-økologiske produkter skarpt adskilt i produktionen, på lageret og under transport.

* Ikke sælger flere økologi-mærkede varer, end der kan laves af de økologiske råvarer, de har til rådighed.

* Kun bruger økologiske råvarer med kontrolpapirerne i orden.

* Fører nøje regnskab med de økologiske råvarer og færdigvarer, der kommer ind og ud af virksomheden.

* Jævnligt tjekker, at de faktiske forhold på lagrene for økologiske råvarer og færdigvarer stemmer overens med økologi-regnskabet.

Det røde danske Ø-mærke

I Danmark kendes økologiske varer let på det røde Ø-mærke. Ø-mærket fortæller at det er de danske myndigheder, der fører kontrol med de gårde og virksomheder, der producerer, forarbejder, pakker eller mærker varerne i Danmark.

Der er frivilligt at anvende Ø-mærket, så nogle gange vil man kunne se økologiske varer mærket med et udenlandsk mærke.

Uanset de anvendte mærker, skal økologiske fødevarer minimum overholde EU's økologiskeregler.

Sara, Sissel, Mathias og Hassan

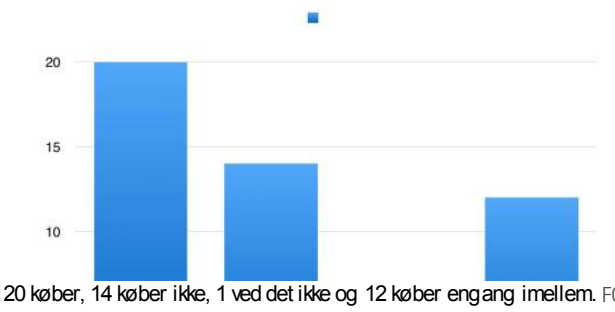

20 køber, 14 køber ikke, 1 ved det ikke og 12 køber engang imellem. FOTO: SARA NGUYEN

Hvem køber økologisk?

■ Vi skulle lave en undersøgelse på hvor mange der købte økologiske varer.

.
.
.

SARA, SISSEL, MATHIAS OG HASSAN

Vi tog til City 2 og gik rundt på skolen for at spørger nogle personer om de købte økologiske varer, og hvilke mærker de købte for det meste. Vi lavede så et søjlediagram og et cirkeldiagram, for at vise hvor mange der køber økologiske varer og hvor mange der ikke gør, Og for at vise hvilke Ø-mærker der bliver købt mest.

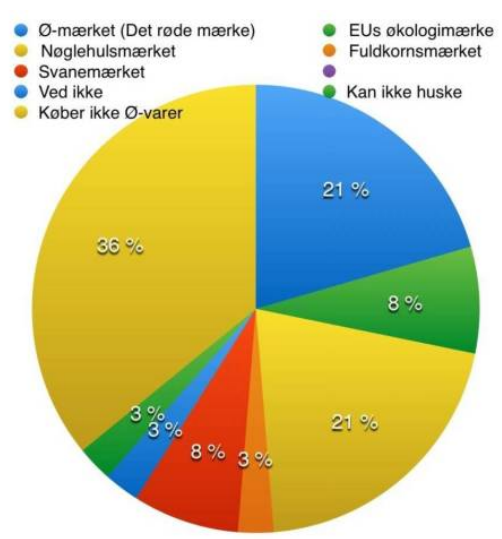

Oversigt over indkøbsmønstre FOTO: SARA NGUYEN.

Ø-mærker

■ Cirkeldiagram.

.
viser
indkøbsmønstre

SARA, SISSEL, MATHIAS OG HASSAN

21% Køber Ø-mærket (Det røde mærke) 21% Køber Nøglehulsmærket 8% Køber Svanemærket 3% Ved ikke 36% Køber ikke Ø-varer 8% Køber EUs økologimærket 3% Køber Fuldkornsmærket Og 3% Kan ikke huske

MORGENAVISEN Jyllands-Posten

Redaktionen

Alle eleverne i 6a og 6b, der har været med til at lave den avis du læser lige nu... Foto: Lone Skafte

Læs avisen og løs vores miljø-quiz

■ **Du kan finde svaret på denne quiz ved at læse artiklerne i avisen.God fornøjelse**

REDIGERET AF FREJA OG MELINA

.

1. Hvor mange skoler er der med i eco-schools?
A. 30,
B. 53,
C. 64.

.

2. Fra hvornår skal økologiske køer stå på græs?
A. 15. april til d.1. november,
B. 15. maj til 1. september,
C. 15. februar til d.1. august.

.

3. Hvad hedder de sprøjtemidler man bruger i frugt og grønt?
A. Pesticoder,
B. Pesticider,
C. Pesticader.

4.Hvad bruger man i biodynamisk jordbrug?
A. Økologiske dyrs afføring,
B. Konventionelle dyrs afføring,
C. Sprøjtegifte og kemikalier.

.

5. Hvornår blev det danske økologiske mærke lavet?
A. 1992,
B. 1991,
C. 1989

.

6. Hvor mange ton tøj er der i danskerens garderobe?
A. 10.000 - 15.000,
B. 20.000 - 40.000,
C. 30.000 - 50.000.

.

7. Hvor stort er microplastik cirka?
A. 5g,
B. 8g,
C. 2g.

.

8. Hvilken landmand arbejder mest?
A. De arbejder lige meget,
B. Den konventionelle landmand,
C. Den økologiske landmand.

.

.

9. Hvor meget økologisk rygsæk kommer der pr. år?
A. 70 ton,
B. 70 kilo,
C. 80 kilo.

.

.

10. Hvad er den almindelige regel for at makeup er økologisk?
A. Det må ikke være testet på dyr,
B. Der må ikke være kemikalier i,
C. Der skal være øko-mærke på varen.

.

.

.

11. Hvor mange gange har Krogårdskolen fået det grønne flag?
A. 7,
B. 10,
C. 12.

.

.

12. Hvor stor en andel af dansk frugt indeholder rester efter pesticider?
A. 10%,
B. 32%,
C. 52%.

.

.

13. Hvad er det nyeste vi skal huske at gøre på Krogårdskolen for at forbedre miljøet?
A. Undgå madspild,
B. Spare på strømmen,
C. Gøre mere motion.

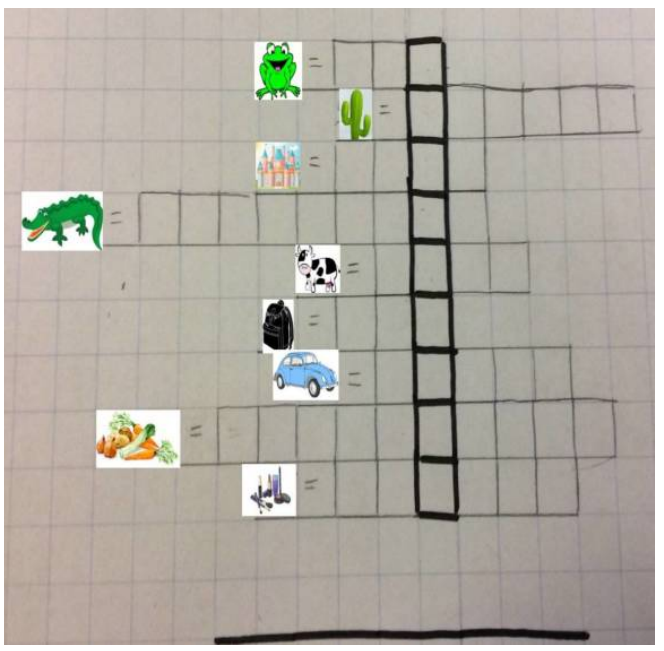

. FOTO: FREJA, KARLA OG MELINA

Krydsord

■ **Find det hemmelige ord**

.

.

.

AF FREJA, KARLA OG MELINA

Løs kryds og tværsen og find det hemmelige ord.